

Scheer maakte Duitsland pionier duurzame energie

Internationaal erkende 'zonnepaus' Hermann Scheer overleden

Achtergrond - 1 november 2010 - Auteur: Redactie Duitslandweb

“Wat in Duitsland kan, kan overal.” Met dit motto promootte Hermann Scheer (SPD) zonne-energie in de hele wereld. De “zonnepaus” van Duitsland bewees met een revolutionair programma dat duurzame energievoorziening haalbaar en betaalbaar is. Vorige maand overleed hij plotseling, 66 jaar oud.

Een gepassioneerd politicus die zijn tijd ver vooruit was, een praktisch visionair, een humanist, charismatisch en groter dan The Beatles. Dat zijn slechts enkele typering van de Duitse media in hun in memoriams voor Scheer.

Scheer kreeg in Duitsland tussen 1999 en 2003 voor elkaar wat bij wetenschappers, economische experts, politici en energieproducenten lange tijd als onmogelijk gold: het succesvol en betaalbaar opwekken van energie met zonnepanelen. Zijn zonne-energieprogramma '100.000 Dächer' bleek uitvoerbaar dankzij het zogenoemde feed-in-tarief.

Bezitters van zonnepanelen kunnen hun stroom terugleveren aan het net en krijgen daarvoor een gegarandeerde prijs die gelijk is aan de opwekkingskosten. Deze prijs is hoger dan de marktprijs voor grijze energie. De netbeheerders moeten verplicht meewerken, de extra kosten worden doorberekend in de stroomprijs en daardoor door iedereen gedragen. Zo kunnen bezitters van zonnepanelen hun investering in een jaar of tien terugverdienen.

Met dit voorbeeld is er geen argument meer tegen het gebruik van duurzame energie, zei Scheer in april van dit jaar in het VPRO-documentaireprogramma Tegenlicht.

Erneuerbare Energien Gesetz

Scheer werd in 1980 voor de SPD lid van de Bondsdag. Eind jaren tachtig besloot hij zich volledig te storten op zonne-energie. Dat was naar zijn stellige overtuiging de beste manier waarop de energievoorziening voor de toekomst kon worden veiliggesteld.

Duurzame energie heeft niet alleen als voordeel dat kernenergie en fossiele

brandstoffen niet meer nodig zijn, legde Scheer in Tegenlicht uit, ook betekent het 't einde van de commerciële energiesector. Consumenten worden met een zonnepaneel op hun dak energieproducenten en zijn zelfvoorzienend. De aanname dat overgang naar duurzame energie een economische belasting is, klopt daarom niet, zei hij.

In Duitsland boekte Scheer met zijn doorzettingsvermogen succes. Hij was de initiator van het Erneuerbare Energien Gesetz (EEG), de vooruitstrevende Duitse energiewetgeving die in 2000 door de rood-groene regering werd ingevoerd. Tientallen landen wereldwijd hebben de Duitse wetgeving als voorbeeld genomen. Ook in Nederland wordt vaak gewezen naar Duitsland, waar duurzame energie een veel hogere vlucht heeft genomen. Scheer bracht zijn visie regelmatig aan de man op congressen en lezingen. In het Nederlandse SDE+ programma, dat nog moet worden ingevoerd, zijn ook elementen van het EEG opgenomen.

Internationale erkenning

Scheers koppigheid en vasthoudendheid nam lang niet iedereen hem in dank af, zeker niet in zijn eigen partij. Zijn tegenstanders noemden hem spottend "de zonnekoning". Hij liet zich er niet door weerhouden, al remde het zijn politieke carrière, zoals *Der Spiegel* schrijft.

Scheer bleef de SPD trouw, ook toen een overstap naar De Groenen, die zijn inzet meer waardeerden, logischer leek. "Het is belangrijker een grote partij te veranderen dan een kleine achter zich te hebben", zei hij daarover in de jaren tachtig, schrijft *Der Spiegel*.

In 1988 richtte Scheer de non-profit organisatie voor duurzame energie EUROSOLAR op en in 2001 de World Council for Renewable Energy WCRE. Daarmee wilde hij wereldwijd een volledige overgang naar duurzame energie voor elkaar krijgen. Hij kreeg daarvoor internationale erkenning. Zo ontving hij de 'alternatieve Nobelprijs', de Right Livelihood Award, in 1999 en werd hij in 2002 door het Amerikaanse tijdschrift *Time* tot 'hero of the green century' uitgeroepen.

Klimaatconferentie

Hij was "zelfbewust genoeg", aldus dagblad *Die Welt*, om ook internationaal kritiek te leveren, bijvoorbeeld op de VN-klimaatconferenties, zoals die in Kopenhagen in 2009. Deze conferenties hebben geen enkel resultaat, zei Scheer in Tegenlicht. "Het enige dat daar wordt besloten, is om snel een follow-up-conferentie te organiseren."

In 2008 zou Scheer het nieuwe superministerie voor Economische Zaken en Milieu in de deelstaat Hessen gaan leiden, maar dat kon op het laatste moment niet

doorgaan. Het lukte de SPD niet een coalitie te vormen. Dat was een grote teleurstelling, schrijft *Die Zeit*. Toch liet hij dat niet merken en ging onvermoeibaar door met zijn werk. Hij schreef boeken en artikelen, organiseerde conferenties, initieerde onderzoek en hield talloze voordrachten.

Tijd voor rust nam Scheer nooit. "Wie vakantie nodig heeft, heeft het verkeerde beroep gekozen", zei hij volgens de *Frankfurter Allgemeine Zeitung* slechts half schertsend.

Politiek falen

Eén van zijn laatste publieke optredens had hij bij een demonstratie tegen het megaspoorproject Stuttgart 21. Op 18 oktober zou hij zijn nieuwste boek 'Der EnergEthische Imperativ' voorstellen. Het kwam er niet meer van. Op 14 oktober overleed Scheer in een Berlijns ziekenhuis aan acuut hartfalen.

De dag erna meldde de *Financial Times Deutschland (FTD)* dat de elektriciteitsprijzen in 2011 flink stijgen. De hoeveelheid door zonnepanelen geleverde energie is in 2009 en 2010 veel sterker gestegen dan berekend, waardoor de netbeheerders er veel meer voor moeten betalen. Een verkeerde inschatting van de politiek, zegt de *FTD*.

Scheer zou het niet hebben verbaasd. Niet de publieke opinie, de economie of de techniek vormt het grootste obstakel voor de overgang naar duurzame energie, zei hij in *Tegenlicht*, maar de politiek.

Afb. zonnepaneel: flickr.com/Steamtalks/cc

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/605/scheer-maakte-duitsland-pionier-duurzame-energie>